

IZVJEŠĆE sa seminara održanog u Bruxellesu, Belgija, 15. - 16.06.2017. u organizaciji ENQA-e pod nazivom *Quality Assurance in the European Context*

Mjesto održavanja:

International Associations Centre, Rue Washington 40, 1050 Brussels, Belgija u organizaciji European University Association (EUA), European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA)

Sudionici seminara:

Matan Čulo, Alma Agović

Sažetak aktivnosti:

Sudjelovali smo na dvodnevnom seminaru održanom u prostorijama International Associations Centra 15. i 16. lipnja 2017. pod nazivom *Quality Assurance in the European Context* u organizaciji ENQA-e (Europska udruga za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju). Seminar je okupio zaposlenike europskih agencija za osiguravanje kvalitete te sve koji su željeli naučiti više o kontekstu osiguravanja kvalitete u europskim okvirima.

Seminar je bio podijeljen na dva dijela: prvi dan predstavnici raznih europskih udruga i institucija iz područja osiguravanja kvalitete, EQAR-a (Europski registar za osiguravanje kvalitete), ENQA-e (Europske udruge za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju), ESU (Europski studentski zbor) te EUA (Europska udruga sveučilišta), ukratko su predstavili povijest i rad svojih ustanova te njihovu ulogu u području osiguravanja kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja.

Predsjednica ENQA-e, Maria Kelo, u uvodnom se govoru kratko osvrnula na povijest i misiju ENQA-e, naglašavajući ulogu visokih učilišta, koncept cjeloživotnog učenja, učenje usmjereno na studenta, promoviranje međunarodne prepoznatljivosti i kontinuiran rad na stvaranju kulture kvalitete kroz radionice, seminare, dijeljenje informacija o primjerima dobre prakse, obuku recenzenta i dr.

Nadalje, predstavnica Europske komisije, Klara Engels-Perenyi, predstavila je revidirani program EU u kontekstu visokog obrazovanja prilikom čega se osvrnula na izazove poput neusklađenosti vještina stečenih završetkom obrazovanja sa potrebama realnog sektora – follow-up diplomanta, naglasak na STE(A)M interdisciplinarnu studiju, poticanje mobilnosti nastavnog osoblja Erasmus+ projektima, digitalizacija, integracija izbjeglica u obrazovni sustav, obrazovanje odraslih, priznavanje neformalnog učenja kroz društveno korisne aktivnosti poput volonterstva; poticanje

kreativnosti i inovativnosti, ciljano investiranje (stipendiranjem, nagrađivanjem, fondovima) te jačanje poveznice između nastavne i znanstveno-istraživačke komponente obrazovanja.

Anna Gover, projektna voditeljica Europske sveučilišne asocijacije (ESU), ukratko je objasnila svrhu Europskog kvalifikacijskog okvira kao zajedničke osnove za osiguranje kvalitete, transparentnost te mobilnost i međunarodnu prepoznatljivost u Europskom prostoru visokog obrazovanja te naglasila važnost uključivanja studenata, vanjskih dionika i društva u cjelini. Također, iznijela je kratku povijest Bolonjskog procesa, kao najutjecajnijeg pokreta u prostoru visokog obrazovanja danas, kao i alate za njegovu provedbu (ESG, Vodič o ECTS, EQAR, EQAF, QF-EHEA, Diploma Supplement).

Aurelija-Valeikienė, zamjenica predsjednice SKVC (Centre for Quality Assessment in Higher Education), održala je predavanje na temu prioriteta i trendova pristupa vanjskom osiguranju kvalitete u Europi pri čemu je naglasila odgovornost ministarstava u pružanju mehanizama osiguravanja kvalitete unutar visokog obrazovanja i znanstvenog istraživanja. Osiguravanje kvalitete podložno je društvenim promjenama, promjenama u realnom sektoru, financijskoj stabilnosti zemlje te ne postoji uniformni pristup implementaciji Europskog modela osiguravanja kvalitete. Bolonjski proces predstavlja zajedničke vrijednosti, slične izazove, koordinirane aktivnosti u rješavanju problema stoga fokus postupaka vrednovanja postaju studijski programi, ishodi učenja, internacionalizacija, potrebe tržišta rada, društvene vrijednosti, skreće se pozornost na profesionalnost i etičnost.

Predstavljen je i *priručnik* kao rezultat trogodišnjeg projekta Quality Assurance of Cross-Border Higher Education (QACHE) financiranog putem programa Erasmus Mundus Europske unije koji je završen u ožujku 2016. godine, a nudi smjernice o tome kako Agencije za osiguranje kvalitete mogu ostvariti međusobno razumijevanje, povjerenje i suradnju koja je potrebna za "podjelu odgovornosti za osiguranje kvalitete CBHE" i postavlja opće preporuke i primjere dobre prakse poštujući autonomiju različitih nacionalnih sustava. Projekt je nastao u suradnji ENQA-e s europskim agencijama, s ciljem poboljšanja međunarodne prakse u osiguranju kvalitete u području osiguravanja kvalitete prekograničnog visokog obrazovanja te razvoja europskog pristupa osiguranju kvalitete prekograničnog visokog obrazovanja.

Rezultati ENQA-inog upitnika o internacionalizaciji pokazuju da postupak vanjskog osiguranja kvalitete - osobito putem EQAR-a, još uvijek nije zajednički oblik internacionalizacije niti je to prioritet za mnoge agencije za osiguranje kvalitete. Raznolikost međunarodnih aktivnosti koje poduzimaju različite agencije ukazuje da još uvijek nema jedinstvene, zajedničke definicije ili profila internacionalizacije kvalitete pa tako 56% punopravnih članova i 55% podružnica uvijek uključuju strane stručnjake u postupke vrednovanja, 21% punopravnih članova i 26% podružnica rijetko uključuje

strane stručnjake u osiguranju kvalitete. Agencije članice daju prioritet međunarodnoj i međuagencijskoj suradnji nad konkurencijom.

Colin Tück, predstavnik EQAR-a, objasnio je postupak ostvarivanja članstva u EQAR-u te dva strateška cilja: međunarodno prihvaćanje i povjerenje te povećanje transparentnosti i pružanja informacija. Također, naveo je značaj i neke od problema cross-border vrednovanja poput jezičnih barijera, pravnih okvira, ažuriranja informacija, razumijevanja različitih sustava i metoda osiguravanja kvalitete, otežano naknadno praćenje, itd...

Blazhe Todorovski, zamjenik predsjednika Europske studentske asocijacije (ESU), objasnio je involviranost studenata u stvaranju kulture kvalitete, važnost javnog financiranja obrazovanja, transparentnosti, mobilnosti i internacionalizacije. Studentske asocijacije djeluju kroz razmjenu informacija, predlaganje razvoja istraživačkih strategija, sudjeluju u implementaciji ESG-a, imaju svoje eksperte u području osiguravanja kvalitete u visokom obrazovanju i sudjeluju u radu nacionalnih agencija za osiguranje kvalitete.

Drugi dan seminara, David Crosier, predstavnik Eurydice, obrazovne informacijske mreže Europske unije, sažeo je svrhu, dosadašnje rezultate i predstojeće izazove Bolonjskog procesa u Europskom prostoru visokog obrazovanja.

Evolucija u području osiguravanja kvalitete se nastavlja, međutim, uočava se zapostavljanje socijalne dimenzije, nedovoljna uključenost dionika, neki aspekti reforme su zanemareni u zemljama uključenima u reformu. Bolonjska reforma mora biti odgovor na izazove poput ekonomske krize, promjene u demografskoj slici, izbjegličke situacije. Utvrđivanje stupnja implementacije zahtjeva Bolonjske reforme otežava manjak dijaloga, spremnosti i predanosti promjenama, izazovi uslijed prvotno neadekvatno uvedenih reformi i dr. Za 2018. godinu najavio je nove mjere usvajanja reformi, posvećivanje pažnje društvenim vrijednostima, autonomiji i akademskoj slobodi.

Predstavnik Danske akreditacijske institucije (AI), David-Metz, predstavio je proceduralne novitete uvedene nakon posljednje revizije 2013. – revidirani priručnik za postupke vrednovanja, novi pristup obuci zaposlenika, prebacivanje fokusa na učenje usmjereno na studenta i ishode učenja; ulogu nastavnika, feedback i motivacija studenata.

Predstavnica francuske agencije, Agence pour l'Évaluation de la Qualité de l'Enseignement Supérieur (AEQES), Caty Duykaerts, iznijela je svoja iskustva u suočavanju s izazovima revidiranog ESG 2015, uslijed čega je došlo do izmjene pravnih okvira u sektoru visokog obrazovanja te je stavljen naglasak na ishode učenja i stjecanje kompetencija kao i fleksibilnije puteve stjecanja znanja za studente, razvoj follow-up procedura, internacionalizacija agencije.

Zatim su polaznici seminara bili podijeljeni u 3 skupine te su održane radionice na teme učenja usmjerenog na studente (I), osiguravanje kvalitete (II), odabir i edukacija recenzenata (III) na kojoj smo sudjelovali i mi razmjenjujući iskustva u radu i različite pristupe ispunjavanja istih ciljeva.

Nakon svake prezentacije sudionici su postavljali pitanja govornicima i održana je rasprava.